

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ

«Латинська мова»

Ступінь вищої освіти *Бакалавр*

Спеціальність *035 Філологія*

Освітня програма «*Англійська мова та друга іноземна*»

«*Німецька мова та друга іноземна*»

Рік навчання *1*, семестр *1*

Форма навчання *денна*

Кількість кредитів ЄКТС *4*

Мова викладання *українська*

Викладачі курсу

Шинкарук Василь Дмитрович, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри філософії та міжнародної комунікації;

Вакулик Ірина Іванівна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри філософії та міжнародної комунікації

Контактна інформація викладачів (e-mail)

vashyn@nubip.edu.ua; i.vakulyk@nubip.edu.ua

Сторінка курсу в eLearn

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3864>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

У наші дні латинська мова - це своєрідний будівельний матеріал, з якого творяться нові терміни. Адже жодна галузь науки не може обійтися без знання основ термінології, яка формується на базі латинської мови. Вивчення латини має вирішальну роль саме у професійній підготовці майбутніх фахівців, бо на ній ґрунтується значна частина професійно орієнтованих дисциплін. Латинська мова сьогодні залишається джерелом наукової лексики. Численні латинські прислів'я, афоризми та терміни увійшли у вжиток в сучасних мовах у вигляді мовних кальок або прямих запозичень зі збереженням латинської мови.

Передумови вивчення курсу. Латинська мова полегшує розуміння коренів західного світу. Вона сприяє розвитку стратегій навчання та формуванню умінь аргументації. Крім того, особливу роль латинська мова відіграє у процесі вивчення іноземних мов, оскільки більшість європейських мов мають спільне походження з латинською, а відтак і деяку схожість у вокабулярі й лінгвістичній структурі. Історично склалося так, що упродовж багатьох століть латинська мова відігравала значну роль у професійній діяльності науковців і мала інтернаціональний характер. Таким чином, проникнення класичних мов у нові західноєвропейські мови відбувалося різними шляхами завдяки безпосереднім контактам народів у різні історичні періоди розвитку країн Європи. Латинська мова тривалий час була і залишається мовою науки.

Курс дисципліни призначений для ознайомлення студентів із основами латинської мови, набуття ними практичних умінь та навичок перекладу латинських текстів та використання латиномовної термінології у навчальній діяльності, а також підготовки до освоєння майбутніми перекладачами фахових термінів і фраз. У результаті вивчення латинської мови в університеті майбутні спеціалісти навчаються читати латинські тексти,

вивчають основи граматичної будови латинської мови, оволодівають навичками перекладу латинських текстів, ознайомлюються зі шляхами і способами запозичень з латинської мови.

Мета: ознайомити студентів із основами латинської мови, допомогти набутти практичних умінь і навичок перекладу латинських текстів та використання латиномовної термінології у навчальній, науковій та виробничій діяльності. Оволодіння студентами основами латинської мови надасть їм можливість читати і перекладати латинські тексти, відкриє доступ до вільного і свідомого сприйняття наукової термінології.

Загальноосвітні **завдання** вивчення курсу «Латинська мова» полягають у розширенні лінгвістичного світогляду студентів, у підвищенні їх загальної мовної культури шляхом удосконалення навичок нормативного вживання інтернаціоналізмів греко-латинського походження. Завдяки чіткій побудові граматики та синтаксису латинська мова розвиває також уміння та навички логічного мислення.

У результаті вивчення курсу студент повинен знати:

- основи латинської фонетики, граматики, синтаксису та словотвору;
- володіти навичками нормативного читання латинських слів та перекладу латинських текстів зі словником;
- наукову термінологію відповідного профілю, утворену від латинських коренів;
- засвоїти (в усній та письмовій формі): 500 лексичних та словоутворюючих одиниць латинського та грецького походження, а також близько 100 латинських прислів'їв, сентенцій та крилатих висловів;

У результаті вивчення курсу студент повинен вміти:

- правильно читати і писати латинські слова;
- володіти необхідним запасом лексичного матеріалу професійного спрямування;
- робити граматичний, словотвірний та синтаксичний аналізи;
- практично володіти граматичними формами та синтаксичними конструкціями;
- перекладати зі словником латинські тексти;
- бути поінформованим про походження та розвиток латинської мови, роль латинської мови у формуванні національних європейських мов, внесок класичних мов у формування міжнародної наукової термінології, вплив античної науки та літератури на розвиток нової європейської культури.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики) під час професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Фахові (спеціальні) компетентності:

ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/ практичні)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
Модуль 1 Фонетика. Морфологія				
Тема 1. <i>Systema phoneticum Linguae Latinae: Фонетична система латинської мови.</i>	3/5	Знати основні фонетичні особливості латинської мови, грамотно читати, правильно ставити наголоси	Усне опитування. Читання слів Виконання практичних і самостійних робіт (у. т.ч. на elearn)	20
Тема 2. <i>Systema morphologicum Linguae Latinae. Verbum. Загальні відомості про частини мови.</i>	3/5	Знати та розуміти, у чому полягає сутність морфологічної системи. Уміти розрізняти дієслова, їх часові форми та дієвідмінювати	Усне опитування. Читання слів Виконання практичних і самостійних робіт (у. т.ч. на elearn)	20
Тема 3. <i>Nomen substantivum: Іменник.</i>	3/5	Знати граматичні категорії імен, уміти розподіляти іменники на відміни, відмінювати їх, знаходити у реченні	Усне опитування. Виконання практичних і самостійних робіт (у. т.ч. на elearn). Вивчення фраз.	20
Тема 4. <i>Nomen adiectivum. Pronomen: Прикметник. Займенник.</i>	3/5	Знати граматичні категорії прикметника, вміти групувати за відмінами, утворювати атрибутивні словосполучення та відмінювати їх.	Усне опитування. Виконання практичних і самостійних робіт (у. т.ч. на elearn). Вивчення фраз.	20
Модульна контрольна робота 1				20
Всього за змістовий модуль 1				100

Модуль 2. Морфологія. Синтаксис.				
Тема 5. <i>Словотвір у системі дієслова, іменника, прикметника.</i>	3/5	Знати, як поділяються іменники на відміни і типи, знати особливості відмінювання	Усне і письмове опитування. Виконання практичних і самостійних робіт (у. т.ч. на elearn). Вивчення фраз.	20
Тема 6. <i>Adverbium (Прислівник). Praepositio (Прийменник).</i>	3/5	Знати граматичні категорії прикметника, уміти будувати словосполучення, утворювати ступені порівняння прикметників	Усне і письмове опитування. Виконання практичних і самостійних робіт (у. т.ч. на elearn). Вивчення фраз.	20
Тема 7. <i>Синтаксис. Структура простого і складного речення. Sententia simplex. Sententia composita.</i>	3/5	Вміти аналізувати іменники, робити морфологічний розбір	Усне і письмове опитування. Виконання практичних і самостійних робіт (у. т.ч. на elearn). Вивчення фраз.	20
Тема 8. <i>Nomen numerale: Числівник.</i>	3/5	Уміти формулювати речення, знати його граматичну основу; розрізняти займенники	Усне і письмове опитування. Виконання практичних і самостійних робіт (у. т.ч. на elearn). Вивчення фраз.	20
Модульна контрольна робота 2				20
Всього за змістовий модуль 2				100
Всього за семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Практичні, самостійні та модульні роботи необхідно здавати у заплановані терміни до закінчення вивчення поточного модуля. Порухення термінів здачі без поважної причини надає право викладачу знизити оцінку. Перескладання модульної контрольної роботи відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний) і дозволяється в термін до закінчення наступного модуля.
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Наукові роботи студентів, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування лекційних та практичних занять є обов'язковим для всіх студентів групи. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись згідно з індивідуальним навчальним планом, затвердженим у визначеному порядку. Пропущені лекції, після їх опрацювання здобувачем вищої освіти, відпрацьовуються у вигляді співбесіди з викладачем. Пропущені практичні заняття також відпрацьовуються. Інформація про відпрацювання вноситься до кафедрального журналу відпрацювання пропущених занять.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Рекомендовані джерела інформації

13. Рекомендовані джерела інформації

- Вакулик І.І. «Гаудеамус» від джерел походження до культу. *Міжнародний філологічний часопис*. 2020. 11(2). URL: <http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Filol/issue/view/596>.
- Водяна Л. В. Символічне значення соматизмів у фразеологізмах латинської, німецької та української мов. *Академічні Студії. Серія «Гуманітарні Науки»*. 2022. №1. С. 108-113.
- Водяна Л. В. Числівник у латинських, німецьких та українських пареміях. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. 2021. Том 32 (71) № 3 Ч. 1. С. 228-232.

4. Гриценко С. П. Латинська мова в Україні (історичний екскурс). URL: http://b-ko.com/book_21_glava_65_variant_2.html.
5. Коротюк О. В., Станіч В. С. Словник латинських висловів. Київ; ОВК, 2021. 218 с.
6. Латинська мова: практикум для здобувачів вищ. освіти ОС "Бакалавр" спец. 035 "Філологія". Уклад. О. В. Ковтун, В. І. Кульчицький, Н. І. Хайдарі. Київ: НАУ, 2021. 86 с.
7. Лучканин С. М. Історія класичної філології : навчальний посібник для магістрантів і студентів відділення класичної філології / 2-е вид., перероб. і доп. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2020. 332 с.
8. Макар І. С. Латинська мова для студентів факультету іноземних мов: навч.-метод. посіб. Чернівці: ЧНУ: Рута, 2019. 192 с.
9. Макар, І. С., Бічер Д. В. Латинська мова для студентів-філологів = Limba latină pentru studenți filologi: навч. посіб. Чернівці: Рута, 2018. 255 с.
10. Навольська Г. І. Латинська мова: навч. посібник для студентів зі спеціальності 033 «Філософія». Тернопіль, 2020. 161 с.
11. Оліщук Р. Л. Латинська мова. Синтаксис: підруч. для ВНЗ. Львів: Вид-во ЛНУ ім. Івана Франка, 2018. 202 с.
12. Шаманова Н. Є. Латинська мова: навч. посіб. з вивч. дисципліни. Миколаїв: НУК, 2021. 141 с.
13. Шинкарук В. Д. Латинська мова: підручник для студентів гуманітарних спеціальностей. Київ: Міленіум. 2020. 533 с.
14. Шинкарук В.Д. Семантико-синтаксична структура речень з числівниковим компонентом в латинській мові. *Міжнародний філологічний часопис*. 2020. 11(2). <http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Filol/issue/view/596>.

Інформаційні ресурси

1. Латинська мова. URL: <http://www.pinax.com.ua/latina>.
2. Латинські словникові уроки на Інтернет Поліглоті. URL: <https://www.internetpolyglot.com/ukrainian/lessons-ln-uk>.
3. Медієвіст. Українська латиномовна література. URL: https://www.medievalist.org.ua/2013/10/blog-post_19.html
4. Cambridge Latin Course. URL: <https://www.clc.cambridgescp.com/home-clc>.
5. Classical Latin Texts. URL: <https://latin.packhum.org>.
6. Corpus Scriptorum Latinorum. URL: <http://www.forumromanum.org/literature>.
7. The Latin Library. URL: <https://www.thelatinlibrary.com>.